

Justitiedepartementet

*Enheten för brottmålsärenden och
internationellt rättsligt samarbete (BIRS)*

Rådets möte (rättsliga och inrikes frågor) den 15 februari 2007

Dagordningspunkt 6

Förslag till rambeslut om överförande av dömda personer mellan EU:s medlemsstater

Dokument: Har ännu inte distribuerats.

Tidigare dokument: 16269/06 COPEN 124 (bifogas) och 15875/1/06 COPEN 121 REV1 (senaste lydelse av hela rambeslutet)(bifogas), Fakta-PM Justitiedepartementet 2004/05:FPM58

Rambeslutet har tidigare behandlats i EU-nämnden - den 21 april, den 31 maj, den 2 oktober samt den 1 december 2006. Rambeslutet har därutöver berörts vid flera möten med justitieutskottets EU-grupp.

Bakgrund

Österrike, Finland och Sverige presenterade i januari 2005 ett förslag till rambeslut om överförande av dömda personer mellan EU:s medlemsstater. Förslaget syftar till att underlätta och effektivisera dagens samarbete enligt 1983 års Europarådskonvention när det gäller överförande av dömda personer. Rambeslutet bygger på principen om ömsesidigt erkännande och innebär att en dom med ett frihetsberövande straff (för svensk del fängelse, rättspsykiatrisk vård och sluten ungdomsvård) skall erkännas och verkställas i den dömdes hemland.

Om förslaget genomförs kan det förväntas effektivisera handläggningen av överförandeärenden. I förslaget finns bestämmelser om bl.a. ett begränsat antal vägransgrunder, införande av tidsfrister för beslut om överförande och själva transporten av den dömda samt begränsad möjlighet för den verkställande staten att ändra den utdömda påföljdens natur eller längd.

Vid rådets möte den 4-5 december 2006 kunde samtliga medlemsländer förutom Polen godta det föreliggande utkastet till rambeslut, under förutsättning att genomförandeperioden förlängdes från två till tre år.

Polen motsatte sig utkastet till rambeslut med hänvisning till hur syftet om social återanpassning tas om hand i förslaget. Polen menade att den verkställande staten bör ha mer utrymme att själv pröva om återanpassningen gynnas av ett överförande och inte, som i förslaget, låta den bedömningen vara förbehållen den utfärdande staten.

ORDF:s syfte vid rådsmötet är att även få Polen att godta rambeslutet, dvs. nå politisk enighet, utan att för den skull i övrigt öppna upp överenskommelsen mellan övriga medlemsländer vid föregående rådsmöte.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Som rättslig grund för förslaget till rambeslut har angetts artikel 31.1 a och artikel 34.2 b i EU-fördraget. Rambeslutet antas med enhällighet efter att ha konsulterat Europaparlamentet.

Svensk ståndpunkt

Sveriges inställning allmänt till förslaget till rambeslut

Sverige stödjer både innehåll och syfte med rambeslutet. Sverige har i förhandlingarna verkat för ett så stort mervärde som möjligt i förhållande till dagens tämligen tungrodda system om överförande av dömda personer mellan EU:s medlemsstater (enligt 1983 års Europarådskonvention och dess tilläggsprotokoll från 1997). Mervärdet ligger i en förenkling och effektivisering i hanteringen av överförandeärendena.

Sveriges inställning till en särlösning för Polen

Som utgångspunkt bör det inte skapas någon särlösning för något land. Samtidigt är Sverige angeläget om att ikraftträdandet av rambeslutet inte fördröjs. Sverige kan i det syftet godta exempelvis en särlösning som ger Polen generösare övergångsregler genom en något längre genomförandetid än de tre år som nu gäller.

Europaparlamentets inställning

Europaparlamentet yttrade sig över förslaget i maj 2006. Parlamentet stödde förslaget och hade för egen del ett antal förslag till ändringar av förslagstexterna.

Förslaget

Följande utestående fråga skall diskuteras vid ministermötet.

Eventuell särlösning för Polen

ORDF avser att få Polen att godta förslaget till rambeslut. Det är sannolikt att någon form av särlösning kommer att föreslås. ORDF för bilaterala diskussioner med Polen och det är för närvarande oklart vad som kommer att föreslås. På tjänstemannanivå har ORDF tidigare föreslagit generösare övergångsbestämmelser för Polen, men utan framgång.

Gällande svenska regler och förslagets effekter på dessa

Lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom (internationella verkställighetslagen) som implementerar bl.a. 1983 års Europakonvention om överförande av dömda personer och dess tilläggsprotokoll förutsätter samtycke från verkställighetslandet (dvs. ett frivilligt system). Enligt 1983 års konvention skall den dömdes samtycke alltid krävas medan tilläggsprotokollet medger avsteg från denna huvudregel i två fall, utvisnings- och flyktfallet. Samtliga medlemsstater har tillträtt 1983 års konvention och 17 av dessa stater har dessutom anslutit sig till tilläggsprotokollet.

Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna av förslaget till rambeslut är svåra att förutse, och beror naturligtvis på hur långtgående rambeslutet blir. En viss ökad arbetsbelastning för berörda myndigheter kan inte uteslutas. Emellertid innebär rambeslutet en (i bästa fall inte obetydlig) besparing genom att fler dömda personer kommer att kunna överföras från Sverige till sina hemländer, i synnerhet som samtycket från den verkställande staten och den dömda personen tas bort i flertalet fall. Likaså kommer handläggningstiderna att kortas - i bästa fall avsevärt och då med kortare verkställighetstider i Sverige som följd. Genomförandet av rambeslutet bör därför inte medföra några ökade kostnader för de berörda myndigheterna. Eventuella budgetära konsekvenser skall finansieras inom berörda myndigheters befintliga anslag.